

1993. október 2.

SZÜRETI FELVONULÁS

IDŐSEK VILÁGNAPJA

(cikkünk a 8. oldalon)

A TARTALOMBÓL:

A telefonberuházásról

Községi hírek:

- Az általános rendezési terv lakossági véleményezéséről
- Telekalakítások
- Üdülőtérületen lakóházzá nyilvánítás
- Új utcák kijelölése
- Közlerkedési lámpák, gyalogátkelő helyek
- Iskolabővítés, tanulók uszodai foglalkozása
- Díszpolgári címek
- TIGÁZ részvények lakossági vagy önkormányzati tulajdonjoga

Mozgáskorlátozottak országos találkozója Vörösváron

A lakástörvényről röviden, vörösvári helyzet

A gázautókról

Idősek világnapján

Egyházkerölcsi írások

Orvosi tanácsok

- magas vérnyomásról

A Vörösvári Szakorvosi Rendelő tájékoztatása, tanácsai

Házunk tája

- gyümölcsfák telepítése
- bőrből készült ruhák ápolása

Vörösvári Nyugdíjas Klub tájékoztatója

Beszéljük meg . . .

A telefonberuházást telefon nélkül

Önkormányzatban letöltött szolgálatom három éve alatt legalább azt megtanultam, a közvéleményt rejtetten rémhírekkel azok az erők mozgatják, akik nagy üzletek reményében, a nyílt versenyt elkerülve nagy hasznot remélnek.

És sajnos mi, vörösváriak vevők vagyunk e tisztátalan módszerekre, pletykákra.

Mikor a gázberuházás létrehozásakor például az építés során az ésszerű előírásokat – például, hogy maradjon hely a csatornára is, vagy beruházók tegyenek elég engedélyes kötelezettségüknek és a betervezett költséggel szőnyegezzék le a 10-es utat, – azonnal megindultak a pletykák, a polgármester nem akarja a gázt.

Nagy pénzekről volt itt is szó! A külső hálózatépítők kb. 150 milliót, a belső szerelést végzők kb. négyszázmilliót forgalmaztak.

Nos a telefon hasonló üzlet!

Mi fizetünk 45 milliót, a hálózat-építő hozzáad még vagy százszázmilliót és ha igaz, hogy a távközlésbe fektetett tőke 200%-os megtérülésű, akkor mondjuk csak Vörösváron néhány év múlva legalább 150 milliós haszon üti a telefonársaság markát. Nem kis tét!

Tehát ne is csodálkozzunk, hogy ismét zavaros erők játékszerévé váltunk.

Az is megfigyelhető, hogy ezek a pletykák mindig jelentős döntések előtt lesznek beadagolva közéletünkbe, kábító méregként.

Először tavaly év elején a koncessziós törvény megjelenése előtt annak egy szerencsétlen mellékmondatának

értelmezhetősége szólította csatorba a zavarosban halászokat. Képviselőik hivatlanul megjelentek testületi üléseken, ott írásos anyagokat osztogattak ki engedély nélkül, ígérgetve telefont, pontos határidő és anyagi kondíció meghatározása nélkül. Fontos eleme volt ezeknek az ígérgetéseknek a de-

magógia (XX. század Európai fejlettség) hiányokra, valódi infrastruktúráis lemaradásra való hivatkozással. Voltak is megtéveszthető és megvásárolható követői a zavarosban halászóknak.

Ilyen szempontból megvásárolható a mindenáron hatalomra törekvő elvtelen ellenzék is.

A szomorú az volt, hogy a felelőtlen demagóg ígérgetéseket nem lehetett érvekkel leszerelni. Maradt a nyilvánosság és a verseny, amely minden diktátum és szociáldemagógia ellenszere. Be kellett kapcsolni a lehetséges versenytársat, MATÁV-ot, valamint a törvényes, tárgyilagos helyzet ismeretése céljából a szakminisztériumot. Úgy indultunk neki a testületi ülésnek, hogy az illetékes szakbizottság leszavazta a megvalósítható javaslatot és a bizonytalan ígérgetés mellett foglalt állást. Ez egy hét álmatlan éjszakát okozott számomra.

Szerencsére a Képviselő-testület többsége józan maradt és nem döntött be a szélhámosoknak. Ekkor döntöttünk MATÁV mellett és kértük szerződés megkötésére. E szerződés szerint kötötte meg önkormányzatunk azt a megállapodást a polgárokkal, mely számukra 1993. december 31-ig, (a később jelentkezőknek 1994. végéig) harmincezer forint ellenében működő telefont ígért. Ez a megállapodás kétféle kedvezményt is ígért:

- 1) rendelkezési jogot biztosít vonalelvitelre vagy eladásra,
- 2) vagy a havi telefonszámla 50%-ra szóló díjkedvezmény választható legfeljebb három évre.

A jelentkezések szerint:

1993. dec. 31-i határidőre 1370 előfizető,

1994. dec. 31-i határidőre 200 előfizető

került fel a listára.

A befizetett összeget külön OTP számlán tartjuk. A teljes befizetett összeg 52.631.000,- Ft volt 1993. márc. 31-én. Ebből a megállapodás szerint MATÁV-nak 1992. dec. 31-ig átutaltunk

30.137.000,- forintot.

A pénzt tartós kamatra helyeztük el, eddig kb. negyedmilliós kamat keletkezett, ami a számlán van.

A MATÁV képviselője ez év márciusában bejelentette, hogy a határidőket nem tudja tartani, fél év csúszás lesz, amennyiben a beruházás befejezéséhez hiányzó egymilliárd forintot elő tudja teremteni.

Eddig a tények, amik nem újak, mert ez év április 16-án minden telefonelőfizetőnek személyesen megírtam.

Azóta MATÁV nem jelentett be más változást.

Azt csak üdvözölni tudjuk, hogy a szakminiszter a zavaros ígéretek mederbeterelése érdekében élt jogával és kiírta az ország szinte valamennyi körzetére mind a helyi hálózatépítésre és az üzemeltetésre is a koncessziós pályázatot.

Ezen a pályázaton MATÁV, de minden ígérgető versenytárs is el kell hogy induljon, ha építeni vagy üzemeltetni akar.

Már október hónapban eredményhirdetés lesz a koncesszió nyertesére, aki azután meg kell hogy építse a hálózatot. Ismereteink szerint MATÁV indult a pályázaton és reméljük el is nyeri azt.

Most Önök megkérdezhetik, mi ez a feltételes mód, hol a megszokott határozottság, mi az, hogy eredménykedünk.

Nos, a három év alatt nem egy beruházást bonyolítottunk le, többek között közel százmillió nagyságrendű is.

Soha sem engedtem, hogy adófizetők pénzét határidőhúzással pocskoljuk. Ha ez a veszély fenyegetett, intézkedést tettem a szerződésbontásra vagy azt megelőző szankciókra. Mindezt tettem, mert ma már az építőiparban verseny van, s ha nem teljesít valaki, jön a következő.

De kérdem, hol fejlődött ki az elmúlt negyven év alatt a MATÁV versenytársa?

**Botzheim István
polgármester**

Községi hírek – tájékoztatások

A Képviselő-testület tárgyalta az ÁLTALÁNOS RENDEZÉSI TERVRE érkezett lakossági, bizottsági véleményeket, javaslatokat.

A közel két évi tervezési munka során elkészült rendezési tervet a polgármester a község három részén, a Zrínyi úti óvodában, a szakmunkástanuló iskolában és a közösségi házban, majd, a község háza tanácskozó termében ismertette az érdeklődő lakosokkal – sajnos, annak ellenére, hogy ez a terv legalább 10 évre meghatározza a község arculatát, viszonylag kevesen vettek részt az ismertetésen.

A rendezési terv ismertetése során többen tették fel azt a kérdést, hogy a 10-es útnak a községből való kivezetése túlságosan közeli a lakóterülethez. Ismeretes, hogy az út a gázelosztó telep környékén, a régi római út nyomvonalán haladna, így kerülne meg a községet. Egyes vélemények szerint a széljárás épp a hegyek felől, a községre viszi a gépjárművek gázkibocsátását, e vonaltól kifelé azonban a terepviszonyok miatt nem lehet az utat elterelni. Praktikus szemléletű vállalkozók azt is felvetették, hogy az út távolabbi kivezetése épp üzleti szempontból lehet hátrányos. A véleményeket a Képviselő-testület megvizsgálta, meghallgatta a tervezőket, ezek közlése szerint a szükséges védőtávolságokat betartották, védő fásítással a zaj- és a többi ártalom kiküszöbölhető, aggodalomra tehát nincs ok.

A Képviselő-testület a vélemények alapján a terveket a Földrendező Bizottsággal is egyezteteti, mivel az út nyomvonala kárpótlási területeket is érint. Ezen kívül a környező községekkel is egyeztetés történik, különösen Pilisszentivánnal van ennek jelentősége.

A Képviselő-testület zöldterületeket jelölt ki, különösen fontosnak tartva azt is, hogy a jelenlegi építési terület is

alakuljon zöldterületté a Bányató és az Ady E. út közötti lakóterületen. Fontos, hogy a Petőfi utcában megmaradjon a valamikori „Landkrum” területe, továbbá, hogy a zsidótemető és strand körüli terület is kerüljön be a zöldterületbe. Ily céllal átminősítette a testület a Klapka úti lakótelep vörösvári oldalára eső területet a B/IV-es épülettől a Görgey úti hátsó vonalával határolva.

A rendezési terv munkálatai ezekkel lezárásra kerültek, ezt követően csak konkrét igények esetén lesz további tervezés. Nagyon fontosnak tarotta a Képviselő-testület, hogy a Háziréti tó, a Határréti tó partjának vörösvári területén egy 200 méteres sáv kerüljön kijelölésre telekalakítási és építési tilalommal.

A Képviselő-testület sajnálattal vette tudomásul Gromon András képviselő úr lemondását, 8 igen és 8 tartózkodás szavazattal vette ezt tudomásul.

Az általános rendezési terv elfogadásánál határozta el a Képviselő-testület, hogy az Ásvány bánya rekultivációs tervét az illetékes szakhatósággal felül kell vizsgáltatni. Az Ásvány bánya jelenleg megszerzett határa jelentős mértékben érinti a vörösvári erdőket, a jelenlegi bánya terület kétszeresre nyúlna meg. A rekultivációs terv gyengesége különösen az, hogy a leművelt területek visszatöltéséről nem gondoskodik, csupán a rézsüket kívánja erdősíteni.

A rendezési terv készítése során a tervező bevonta az Ybl Miklós Építési Főiskola egyik végzős hallgatóját. Értékes diplomá munká készült községünk építési értékeiről. A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a diploma tervet meg kell szerezni.

A rendezési terv kapcsán határozott a Képviselő-testület, hogy üdülőterületi építményt ne lehessen lakóházzá minősíteni. Ennek célja, hogy községünk határa, későbbi belterületként ne váljon „bódévárossá”, ne alakuljon ki egy túlsúfolt községrész ezeken a területeken. Ilyen okból határozott úgy a Képviselő-testület, hogy mezőgazdasági területen lakóépület ne épüljön, védve ezzel is a községi tájakat.

Kiseb kiigazításokat végzett a Képviselő-testület a belterület kialakításában is, miszerint az Őrhegy vonalában, a jelenlegi vízellátással egy vonalban vonja meg itt a belterület határát. Ez lenyúlik a viadukt alatti területre is, illetve a később kialakítandó tó vonalára.

Régi, megoldandó feladat a Szent Erzsébet útnál, a „focipályát” körül ölelő területeknek a telekhatár rendezése. A korábban jóváhagyott tervet javasolta a Képviselő-testület a rendezési tervbe felvenni. A terv a Szent Erzsébet utcával párhuzamosan négy utcát tartalmaz, a tervező három utcát javasolt. Ez azt eredményezi, hogy két utca között 60 méter széles telkek alakulnak ki, későbbi helyzetekben a tulajdonosnak lehetősége lesz a telek további megosztására. Így biztosítható, hogy további osztásra alkalmas, négyzet alakú telkek alakuljanak ki, a keskenyebb és hosszabb telkek helyett, egyben ezek a telkek zöldterületek maradnak.

Addig, amíg a telekkialakítás nem valósul meg az önkormányzat, a „TEXTA” és a Báthory út mellett húzódó, jelenleg földút mentén, tehát külterületi részből 50 méteres sávot javasolt lakóterületnek. Ennek az a célja, hogy a vagyonkonceptió alapján a belterületen lévő önkormányzati telkek értékesítése után ezen a sávon új önkormányzati telkek alakuljanak ki, abból az árból, ami az értékesítésekből befolyik. Ezek a telkek ismét áruba bocsáthatók, a külterületeken lévő olcsóbb területekre tekintettel több telk jönne létre, a lakossági igények bővebb kielégítési lehetőségére.

Községi hírek – tájékoztatások

Nagy gond a csapadékvíz elvezetése, ezen belül annak a pataknak a völgye, amely a Szent János tavat táplálta. Ennek a pataknak a forrása az Őrhegy öblében van. A patak elvesztette a medrét, mint közterület, több helyen tulajdonba került az eredeti mederrész vagy feltöltötték, megszűnt a természetes lefolyás. A Képviselő-testület rendezni kívánja a patak medrét, ha szükséges, kisajátítással is, annak érdekében, hogy a csapadék ne mosson el épületeket, utakat, növényzetet.

* * *

Szükségesnek tartja a Képviselő-testület új utak kijelölését. Elsősorban az Arany J. út tükörképében Budapest felé, a lakótelep túloldalán nyíljon új út. Ez szükséges ahhoz, hogy az Arany J. út telkeinek beépítése, megoszthatósága, rendezése biztosítható legyen. Ilyen utca lenne még a gyakorló kert mögötti utca, amely összekötné a Vágóhid utcat az Erkel F. utcával, ennek az utcának is az lenne a rendeltetése, hogy a hátsó telkek megoszthatók legyenek.

* * *

A „Slötyi” tavak környékén korábbi határozatok szerint háromméteres sávot kell létesíteni, amely a vízér mellett végig használható lenne. Ez a sáv védelmet adna ahhoz is, hogy a tavakba szennyeződés ne mosódjon be.

Ezekkel összefüggésben döntött a Képviselő-testület Vörösvár csapadékvíz-elvezetési rendszerének tervezéséről, ez kb. 530.000 forint tervezési díjba kerül. Három ajánlat közül választották ki a legalkalmasabbat, cél az, hogy a jelenleg eltömődött árokrendszereket újra megnyissák. A tervek alapján a jelenlegi önkormányzat megkezdi a munkálatokat, majd a következők befejezik az eredeti rendszerek szerint.

* * *

Döntött a Képviselő-testület a Községi Ház előtti csomópont közlekedési

lámparendszerének felállításáról. Ez a csomópont jelzőlámpával lesz ellátva, a környezetvédelmi vizsgálatok szerint nem rontja, inkább javítja az ottani környezeti állapotokat. Nagy szükség és igény van itt a jelzőlámpára, az előző önkormányzatok idején négy, az elmúlt évben két vörösvári polgár esett itt áldozatul. Itt járnak át gyermekeink az iskolákba. Várhatóan 3,5 millió forint lesz a költség. A hivatal megkeresi a közlekedési igazgatóságot, hol lehet gyalogátkelőhelyet felfesteni, továbbá hol lehet még máshol is „zebrákat” felfesteni. Javaslatok szerint a Bányatelepi buszmegálló – az ABC és a zöldséges bolt között –, az Áprili cipőboltnál és a Szakorvosi Rendelőnél, a Hősök terénél indokolt gyalogátkelőhely létesítése.

* * *

A Képviselő-testület átadta a Templom téri Iskola részére a könyvtár korábban tájház céljára használt két termét. Az iskola részben a német nyelv törvényszerinti tanítása, részben gyógypedagógiai oktatás céljára veszi igénybe a termeket. Ugyanakkor az iskola visszadja a Puskin utcai tornatermet, amelyet a Mozgáskorlátozottak Egyesülete kap meg, mivel a Községháza udvarán lévő helyiséget a Tűzoltó Egyesület rendezi be öltözőváro helyiségének.

* * *

A Templom téri Iskola a tornaórákat blokkosítja, az így felszabaduló időt a tanulók uszodai foglalkoztatására fordítják. A költségekre a Képviselő-testület 100.000 forintot szavazott meg.

* * *

A Képviselő-testület módosította a temetőről szóló korábbi határozatát, ennek megfelelően a VI-os parcellát csak a 26. sortól zárják le, ezzel változatlan marad a dupla sírok lehetősége. A temetőn belül Molnár Sándorné vállalkozó végzi a temetéseket, amennyiben más vállalkozó végzi a temetést az állandó fenntartási költségekre Molnár Sándornénak 7.800

forint hozzájárulást fizet.

* * *

A Képviselő-testület a szeptember 23-i ülésén Marlok István apátplébános úr, valamint Fogarasi Mihály tanár úr részére díszpolgári címet és oklevelet adományozott. Döntés történt három posztumusz díszpolgári cím adományozásáról is: Hidas György tanár úr, Jáki Lajos tanár úr, Berencsvári Gyuláné tanárnő részére.

* * *

A törvény alapján lehetőség nyílt arra, hogy az önkormányzati és lakossági forrásból létrehozott gázművek (vezetékelosztó), létesítmények arányában az üzemeltetőtől – TIGÁZ – részvényeket kérjünk. Ez ügyben a polgármester eljárta, a Képviselő-testület úgy döntött, hogy kb. 100 millió forint névértékű részvényt csomagot igényelni kell. További döntés, hogy a részvények lakossági szétosztásra kerüljenek-e, vagy önkormányzati tulajdonban maradjanak. Az önkormányzatiság szempontjából nagyon fontos, hogy tulajdonosként lehessen a kapcsolatokat tartani, így védve a fogyasztók érdekeit. A részvényt csomag önkormányzati tulajdona azért is fontos, mert ezáltal esetleg más üzemeltetővel is lehet megállapodni, illetőleg, ha Vörösváron vagy környékén ügylet létesül közvetlen ehhez is fordulhat Vörösvár.

* * *

A Képviselő-testület helyt adott a Vörösváron működő öt bejegyzett párt kérésének, hogy a Községi Ház „Bányász” termét közösen használják. A pártok egymásközt állapodnak meg a használatról. Erre azért került sor, mert a KDNP által eddig használt könyvtári (tájház) két termet más célra kell fordítani.

Mozgáskorlátozottak országos találkozója Vörösváron

A „Rokkantak Világnapja” tiszteletére rendezte a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége a tagegyesületeinek országos találkozóját Vörösváron. Az ország minden részéből, kb. 700 személy látogatott el Vörösvárra, jelezni létüket, problémáikat. A helyi Mozgáskorlátozottak Egyesülete volt a házigazda, Tanító János úr, az egyesület elnöke tájékoztatott a történekről, és fejezte ki köszönetét Vörösvár polgárainak, szervezeteinek a segítségért. Azért a széleskörű megmozdulásért, amelyet Vörösvár tanusított, az anyagi és erkölcsi segítségért, szolidaritásért, hátrányos sorsú embertársainak részére. Kikről is van szó, Vörösváron és szerte az országban is? A vörösvári egyesületnek kb. 200 tagja van, de ettől magasabb a száma a mozgáskorlátozott embereknek, országosan is ilyen lehet az arány, tehát 2–300.000 ilyen sorsú felebarátunkról lehet szó!

Tanító úr nem saját szavaival, hanem a találkozón elszavalt, Pozderka János versével kívánta érzékelteni azt a sorsot, amely születéskori fogyatékoságból, vagy felnőttkori sérülésből, betegségből jutott osztályrészül ezeknek az embertársainknak.

POZDERKA JÁNOS: KIÁLTÁS

Emberek! Hozzátok szólok,
Akiknek természetes a mozdulat,
Ahogyan ajkathoz emeltek a csészét,
Vagy áldomásra a tele poharat.
Akik oly megszokottan jártokkeltek,
Siettek vagy sétáltak
A langy tavaszi fényben.
Gondoljátok ránk! Kik évszámra rothadunk ember-
voltunk keserű levében!

Gondoljátok ránk! Ti, kik szabadok vagytok!
Míg minket falak zárnak, láthatatlanok.
Kegyetlenebbül a néma börtönfalnál,
Mert nem mozdul együtt a kéz s a gondolat.
Mert bábok vagyunk csak, gondolkodó tárgyak,
Bár van kezünk, lábunk, szemünk és sokunknál értelem.
Szeretnénk élni, miként a többi ember,
De mit ér a vágyunk, ha testünk tehetetlen.
Ha lehull a kar és erőlenek a lábak.
A tesnek eleven, szűk börtönébe zártak,
Az élet koldusai, mi örök tartozók.
Hisz a kenyér, amit eszünk, az a másé.
A mozdulat, amivel mozdulunk, a másé.
A szeretet, ha ér, az a másé!!!
Az életet mi kegyelemből kapjuk.
S nincs rá mód, hogy egyszer másnak adjuk;
Mi elnyomottak és elnyomók.

A versből szívszorongatóan tör fel e sorok rettenetes mélysége, de nem panaszként, hanem vágyként az olyan életért, amelyet a társadalom szerencsés többsége élhet. Talán ezek közül kerülnek ki azok, akik a jót is nehezen viselik el, csak panaszról, elégedetlenségről szólnak, a tudat nem fogja át, hogy az egészség az élet legnagyobb értéke, amit Istentől kaptunk ajándékul. Talán érzéketlenek vagyunk sújtott embertársainkkal szemben?

Vörösvár itt is, és most is másként bizonyított – Tanító úr szerint: úgy mint már sokszor, most is áradt az önként adott

segítség! Itt szeretné megköszönni név szerint is: Lapos Attila, Ziegler Istvánné, Altbacker József, Molnár Sándor, Havasi Ferenc, „Oázis” bolt, Tarapó virágbolt, Hegedűs István, „Autós Csárda”, – Gabi, Manhertz István, Peller János, Krausz Tamás, „Pilistex”, „Halmschlager Húsnagyker”, Müller Tamás, Denk József, Kerék Lászlóné, Valencsics Emil, Tagscherer József, „Marcipán Üzem”, Manhertz János, Manhertz Miklós, Modern Presszó, „Mát-rai” üveges, „Diszkont” áruház, „Bányató utcai zöldségbolt” helyi vállalkozók adományát, amely pénzből, vagy termékeikből, áruikból állt. Külön kiemelt érdemmel az Önkormányzati Testület 50.000 forintos hozzájárulása, a „Halastó Camping” segítése, mivel a nagyterműket térítés nélkül bocsátotta rendelkezésre, továbbá a Terranova Kft-nek és szakszervezetének az adománya.

A találkozó reggel 9 órakor kezdődött, a köszöntő után a vörösvári általános iskolák kisdíákjai adtak nagysikerű táncos-énekes műsort.

Dr. Chikán Csaba, az Országos Szövetség elnöke beszédében a mozgáskorlátozottak esélyegyenlőségét, jelenük, jövőjük lehetőségeit emelte ki. Mit is jelent az esélyegyenlőség? Azt jelenti: a mozgáskorlátozottak szeretnének ebben a társadalomban ugyanúgy élni, mint az egészséges emberek. Ugyanúgy dolgozhassanak, ugyanúgy tanulhassanak, élvezhessék az élet örömeit, hasznos tagjai lehessenek a társadalomnak.

Ehhez a társadalom segítése kell, anyagi- és erkölcsi is, mert nemcsak a fizikai, hanem a lelki sérüléseket is kell kompenzálni. A fogyatékkal élő, egészségkárosodott, rokkant emberek rehabilitációjának legyen gazdája, koordinátora. Állami, társadalmi és nemzetközi összefogással szükséges lenne egy olyan központot kialakítani, amely a komplex rehabilitációt szolgálja, ma csak széttagolt kezdemények léteznek. A nem teljesen önálló mozgáskorlátozott és vak emberek számára értelmes elfoglaltságot és önálló életvitelt lehetővé tevő otthonházak láncolatát kell kialakítani hatékony állami támogatással. Mindezeknek törvényi rendszerét kell megteremteni, mivel az közérdek. Ezekre választ Szauter Rudolf országgyűlési képviselőnk; odahat, hogy a parlament, a kormány e célokért, a lehetőségeken belül tegyen meg mindent.

Az országos jellegű kérdéseken kívül helyi problémák is felmerültek. Vörösváron, útjaink, járdáink olyanok, hogy egy tolókos ember el tud menni egyik saroktól a másikig, de tovább nem, nincs legömbölyítve vagy rézsűsítve az útszegély. Tanító úr az egyesület nevében kérte, ahol ilyen korrekcióra lehetőség van, a Polgármesteri Hivatal végeztesse el, ez nem csak a rokkantakon, hanem másokon, időseken, gyermekkorú toló anyákon is segítene. A kiépített buszmegállóknál többségénél van valami ülésre alkalmas pad, a községközségével szembeni megállóban is kínálkozna a lehetőség, a két tartó oszlop közötti ülőhely

elhelyezésére, itt általában mindig sok a várakozó. Amikor építenek valamit, az építők, tervezők gondoljanak a rokkantakra, helyezzenek el olyan rézsűfeljártot a középületeknél, egyéb helyeken, amely segíti a mozgást. Tanító úr példaként említette az OTP új épületét: az állami támogatást az OTP fizeti ki az első emeletén, egy mozgássérültnek ide felmennie szinte lehetetlen, „felmásson” vagy felvigyék, javasolta a földszinti ügyintézés. Ezek talán apróságok, fel sem tűnnek az egészséges embernek, de gondoljunk a rokkant ember helyzetére! A társadalmat tudatilag, erkölcsileg kellene ráhangolni ezekre a kérdésekre.

Az állami intézkedések eddig is segítettek, pl. a közlekedési támogatással is, az a gond, hogy ezekhez olyan emberek jutnak hozzá, akik utánajárnak. Aki otthon fekszik, erre képtelen, de nem is igazi segítség, a rehabilitációs eszközökhöz kellene segítséget adni, törvényi biztosítással, alanyi jogon. Ilyen kérdések, válaszok is képezték a találkozó témakörét.

Eddigi segítő munkáért kitüntetésként a „Humanitás” emléklapok kaptak Hidas István doktor úr, és Kárpáti József úr, a Terranova Független Szakszervezetének elnöke. A Terranova Kft. állandó támogatója a helyi egyesületnek, kirándulásaikhoz a buszt biztosították, ezt és anyagi támogatásukat is köszöni az egyesület, különösen nagy érték számukra az a 750 könyv (szekrényrel együtt), amit a Kft. juttatott.

A komoly tanácskozást közös ebéd, majd kultúrműsor zárta. Mindezeket nem lehet elismerés nélkül hagyni – mondta Tanító úr: – a gimnázium konyháján dolgozók 700 ember részére főztek, a szakmunkás iskola diákjai segítettek a vendégek mozgásában, ebédnél. Hatalmas feladat és teljesítmény volt 700 embert megmozgatni, ellátni. A kultúrműsorban felléptek, szórakoztattak: Német Nenzetiségi Tánc Egyesület, Wenczl József úr vezetésével, az általános iskola táncsoportja Szilvási Tiborné (Magdika) betanításával, vezetésével, csodálatosan szépen táncoltak, énekelte Pellerné, a Dunaharaszti Asszonykórus, úgy mint már sokszor, most is csodálták Osztheimer „nagyapát” és unokájának virtuóz harmónika műsorát a vendégek. Zenét szolgáltatott a „Bravi Buam” együttes saját formájuk csúcsát adva, majd a „Greenpeace” együttes rockzenéjét hallgathatták a vendégek.

Tanító úr köszöni a közreműködést mindenkinél, különösen a Községi Ház igazgatójának, Wenczl József úrnak és munkatársainak, a Heimata Verein Egyesület elnökének, Pécs József úrnak. Lapunk részéről a történetet azzal zárjuk, hogy Vörösvár közössége, polgárai ismét nagyot cselekedtek: vendégül látták a mozgáskorlátozottak országos találkozóját, hasznos és feledhetetlen élményben részesítettek 700 rokkant küldöttet, akik többszáz ezer sors társuknak számolnak be. Az emberséget, a szolidaritást bizonyították a vörösváriak.

(szerkesztő)

A lakástörvényről, az új Községi lakáskonceptióról

Augusztusi számunkban tájékoztatott a polgármester úr a község lakáspolitikai helyzetéről, egyben jelezte, hogy a Képviselő-testület foglalkozik az új lakáskonceptió kialakításával. Időközben a Parlament elfogadta a lakástörvényt, ezért kérdeztük a polgármestert, mennyiben igazodnak a korábbi elvek és elképzelések e törvényhez?

A polgármester korábban vagyongonceptiót nyújtott be a testületnek, lakásügyben. Ezt a koncepciót döntötte meg a lakástörvény. A törvény vételi jogot biztosít a bérlőnek, vagy a bérlő egyenes ágbeli rokonának. Ehhez nem szükséges együtt lakniuk. A bérlő 1994. január 1-től 1998. december 31-ig élhet a vételi jogával. Az elidegenítési rend értelmében az önkormányzat további öt évig nem értékesítheti a lakást, ha a bent lakó nem vette meg. 2004-től az önkormányzat már szabadon értékesítheti a lakást, ez alól kizárólag a nyugdíjas lakók bérleményei a kivételek. A bérlőnek a tulajdonos önkormányzatnál annak az évnek március 31-ig kell nyilatkoznia vételi szándékáról, amelyikben adásvételi szerződést kíván kötni. Az önkormányzat 180 napon belül köteles a vétőt értesíteni a feltételekről.

Mennyiért és hogyan lehet a lakást megvásárolni?

A törvény a vételár összegét a forgalmi érték 50 százalékában maximálja, ettől lefelé az önkormányzat eltérhet. Árcsökkenő tényező lehet az az összeg, amelyet a bérlő a lakásra fordított. A törvény azt is szabályozza, hogy mennyi legyen az az összeg, amit a bérlőnek a szerződés

megkötésekor készpénzben be kell fizetnie. Ha nem állapodnak meg, akkor a vételár legalább 10%-át kell befizetni. Lehetőség van legfeljebb 25 év részletfizetési kedvezményre, ez törvény szerint jár, ennél hosszab időt engedélyezhet az önkormányzat, rövidebbet nem. A vevőnek az első hat évben nem kell törlesztő részleteire kamatot fizetnie. A kamat legfeljebb 20%-os lehet, ettől alacsonyabban is megállapodhatnak. Aki előbb fizet, vagy készpénzben fizet, engedményt kaphat.

Változik-e azoknak a helyzete, akik bérlők akarnak maradni?

Aki jelenleg bérlő, az továbbra is bérlő maradhat, szociális és szolgálati címen is. Olyan bérleti szerződést szeretnénk kialakítani, amely egyenlő jogot biztosít mind a bérlőnek, mind az önkormányzatnak. Szociális lakás esetén a rászorultságot két évenként felülvizsgálják, dönteni lehet a lakberről, illetőleg a támogatásról. Azoknál, akik szolgálati lakásban laknak (bár ennek régi fogalma változott) a kilakoltatási jog maradjon az önkormányzatnak a szolgálati állás elhagyása miatt. Ezzel a szolgálati lakás az újonnan belépőnek álljon rendelkezésére. Jelenleg nagy hiány van ilyen lakásokból, márpedig, ha a község arra alkalmas szakembert kíván a polgárok érdekében felvenni, vagyis válogatni akar, szinte biztos, hogy a lakást biztosítani kell. A község érdeke, előnye, hogy a kiváló szakember itt a községben, feladata színnyén lakjon, állandó és személyes kapcsolatot tartson fenn a lakossággal, munkaköri kötelezettségén felül is rendelkezésére álljon.

Mivel a korábbi rendszerben a szolgálati lakásokat már eladták, vagy olyanok laknak bennük, akik a községnek már rég hátat fordítottak, jelenleg arra kényszerül az önkormányzat, hogy magánszemélyektől béreljen. Megjegyzendő, hogy még ez is szinte előnyösebb, mint a saját erőből való építés, egyébként erre nincs is forrása a községnek.

Végül, hogyan értékeli a polgármester úr az új helyzetet?

Ez a törvény elsősorban a fővárosnak és a nagyobb városoknak kedvez. Pilisvörösvár számára veszteséget jelent az eladási feltételeknek a törvényi rögzítése, hogy a vásárlást alanyi joggá tették. Ezek alapján a lakások 50%-a elveszik, az értékéhez csak 25 év múlva lehet hozzájutni, számítva a bizonytalanságokra ez még kedvezőtlenebb is lehet. Nem lesz forrás újabb főként szociális lakások építésére, de erre érdekeltsége sem lesz a községnek, összességében veszteségre kell számítani, ami végül kihat a rászoruló polgárokra, fiatal házásokra, a lakásszerzés terhe csaknem kizárólag a polgárra hárul. Amennyiben a törvény hatályba lép, az Alkotmány Bíróság sem emel kifogást, az önkormányzatnak számolnia kell az előbbiekkal, mind a jelenlegi, mind a következő önkormányzatoknak is.

(Szerk.)

A szabályozás kész, az infrastruktúra hiányzik

VÖRÖSVÁRON IS? ... VÁLLALKOZÓI AJÁNLAT ALAPJÁN MEGVALÓSÍTÁS ELŐTT?

Szabad az út a gázautók előtt!

Többszöri elhalasztás után, május 12-én a Magyar Közlönyben megjelent a 6/1993. és 7/1993. IKM, illetve a 13/1993. KHVM rendelet, amelyek június 11-i hatályba lépésük után az ún. „autógázzal”, üzemelő gépkocsik engedélyezési eljárását, a gázberendezésekkel és azok beszerelésével kapcsolatos műszaki és személyi követelményeket, valamint a gáztöltő állomások létesítésének feltételeit szabályozzák. A két minisztérium, IKM és a KHVM saját hatáskörű rendeleteket alkotott meg, amelyek teljes egészében egymásra épülnek.

A szabályozás által lehetővé vált az európai gyakorlatban – elsősorban Olaszországban és Hollandiában – tömegesen gépjármű – tüzelőanyagként használt, cseppfolyós PB-gáz (LPG), valamint az ennél kevésbé elterjedt sűrített földgáz (CNG) használata hazánkban is. A szakértők szerint a miniszteri rendeletek elsősorban a PB-gázüzemre vonatkoznak; a földgázüzem körülményeinek szabályozása még további részletes kidolgozást igényel. A 6/1993. IKM-rendelet szerint az autógáz fogalmába az említetteken kívül egyéb gázok is beletartoznak, azonban a mai ismeretek szerint a közeljövőben nagyobb számban a már említett két gázfajtával üzemelő autók elterjedése várható. Erre azonban valószínűleg mérsékelt ütemben kerül sor, hiszen a gázüzem nélkülözhetetlen infrastruktúrát (gáztöltő állomások, szerelő műhelyek) a rendeletek megjelenését követően szinte a nulláról indulva kell megteremteniük az erre vállalkozóknak. Ezért még sokáig csak a vegyes üzemelésre alkalmas berendezések jöhetnek

számításba, hiszen amíg a gáztöltő állomások átlagos sűrűsége az ország területén a gázautók hatótávolsága alatt marad, az alapvetően gázzal üzemelő autóknak is szükségük lesz a hagyományos hajtóanyagokra.

A vegyes üzemű járműveknek két egymástól független üzemanyag-ellátó rendszere van, és akár menet közben is áttérhetnek az egyik hajtóanyag felhasználásáról a másikéra. A PB-gáz és sűrített földgáz optimális motorikus jellemzőket eredményező felhasználásához általában a motorok beállítási adatain módosítani kell – ezzel a tömeges elterjedés után szerzett tapasztalatok birtokában részletesen foglalkozunk. Előljáróban csupán annyit, hogy a PB-gáz a motorbenzinéhez közel azonos fűtőértéke és a levegővel való jobb elegyedési tulajdonságai révén változatlan beállítási értékek mellett sem okoz lényeges teljesítménycsökkenést.

Hatósági eljárások

a gázberendezések minőségi tanúsítványának kiadásához szükséges vizsgálatok elvégzése, illetve az egyedi és a típusengedélyek kiadása az ÁEEF (Energiafelügyelet) hatáskörébe tartozik.

A hatósági felügyelet kiterjed:

- a gázautózáshoz szükséges tartozékokra,
- a töltőállomás berendezéseire, annak létesítésére, és a kezelők kiképzésére,
- a gázautó-szerelők kiképzésére, szakképesítésére.

A felsoroltakkal járó feladatok elvégzéséről az IKM és az ÁEEF közösen gondoskodik.

A KHMV és a Közlekedési Felü-

gyelet feladatkörébe tartozik:

- a szerelőműhelyek kialakításának,
- a gázautók szerelésének és forgalomba helyezésének hatósági ellenőrzése.

A forgalomba helyezés menete

Új, vegyes üzemű járművek hatósági engedélyezését a gázüzemanyag-ellátó berendezés vizsgálata előzi meg, amelyet az ÁEEF hajt végre. Egyedileg importált, használt vegyes üzemű járműveknél, illetve gázberendezéseknél az eljárás bonyolultabb. Először az Energiafelügyeletnek a tartály és a gázberendezés konstrukciós megfelelőségét kell megvizsgálni. Ezután, még a Közlekedési Felügyelet vizsgálata előtt, egy szakműhely elvégzi a járműbe szerelt gázberendezések gázbiztonsági szemlélését, és felelősséget vállal az általa kiadott tanúsítvány hitelességéért. A forgalomba helyezést új és használt jármű esetében is a Közlekedési Felügyelet végzi.

A 7/1993. IKM rendelet mellékletében felsorolt engedélyezési eljárási díjakból az is kiderül, hogy az egyedi átalakítást, illetve egyedi jármű vagy berendezés importját követő engedélyeztetés nemcsak bonyolult, hanem drága is, míg sorozatszerű átalakításkor az importáló átválthatja a berendezés engedélyeztetésének költségét. Sorozatszerűen importált termékekre jóval alacsonyabbak a fajlagos költségek. Ez esetben arra is van lehetőség, hogy a beszerelést követő vizsgálat csak az átalakításkor beépített, illetve módosított szerkezeti egységekre terjedjen ki. Ezzel egyszerűsödik az eljárás, és az üzemeltető az egyedi engedélyezés tortúráitól is megmenekül.

Idősek világnapjára . . .

Itt hagyott bennünket a nyár, ősz van, ha itt az ideje, nem lehet ezt számonkérni tőle, mi idősek is egy évvel idősebbek lettünk, talán szomorkásabbak a gondolataink is – az elmúlt nyárra, fiatalságunkra gondolunk. De öröm is akad, ünneplés is, egymás között, azok között, akiket szeretünk, azok között, akik ránk figyelnek, rólunk gondoskodnak.

Megemlékezés az idősekről az idősek világnapjának ünnepe, október 1-je. Ennek jegyében volt ünneplés községünkben is a Napos Oldal Szociális Központban. Az idősek klubjának tagjai és azok az idősek is, akik nem járnak ide rendszeresen, de akikről ez az intézmény gondoskodik ünneplésre jöttek össze, magukat is ünnepelték és hálával gondoltak azokra, akik szerető gondoskodással értük tesznek. Az ünnepi megemlékezést Csorbainé Weigert Tünde, a központ vezetője nyitotta meg. Az idős ember sorsára, félelmeire utalt. Az a célunk, hogy ebben a községben egyetlen embernek ne kelljen attól félnie, hogy megöregszik, magára marad, ez a mai ünneplésünk is ahhoz járul, hogy ézt a félelmet egy kis örömmel, vidámsággal oszlassuk el.

Ezekhez a gondolatokhoz csatlakozott Botzheim István polgármester úr is: külön ünneplés nélkül is figyeljünk azokra, akikre oda kell figyelni.

Községünk önkormányzata ezen az elvi alapon állva hozta létre a gondoskodásnak ezt az otthonát, amely lehetőségeinkhez mértén gondoskodik községünk rászoruló idős embereiről.

Addig, amíg ez az önkormányzat a gondoskodó, addig senkinek sem kell félni az idős kor elesettségétől, a magára maradástól, segítünk! Ez a mi méltóságunk tartalma, a szolidaritás, amellyel egymás felé nyújtjuk kezünket. Így üdvözljük, ünnepeljük időseinket, és köszönjük az itteni gondoskodók szeretetteljes munkáját, hiszen ez az otthon közel 200 idős polgárunk-

nak viseli gondját.

Szauder Rudolf országgyűlési képviselőnk is megtisztelte az ünnepelőket, arról szólt, hogy a szociális gondoskodás magának és a kormánynak is a legfontosabb ügye. Labbant Lajos plébános úr is barátságunk, egymás iránti megbecsülésünk, tiszteletünk jeleiről szólt az ünnepelőkhöz. Egymásra mosolygás, a kölcsönös értékelés, a legfontosabb, ha meghallgatjuk egymást. Katona Pusztai Sándor, községünk volt káplánjának verséből idézett:

„Induljunk szívünk dzsungeljében keressük meg a jót, még ma el kéne kezdeni.

Ó bennünk lévő csillag merj már megjelenni. A jóságot még ma el kéne kezdeni.”

Befejezésül – Vörösmartyra utalva: Mi dolgunk ma a világban 70 évesen?

Katona P. Sándor verséből – válaszként:

„Szép csendes őszi verset szeretnék mondani neked Uram, csendeset mint a futó nyárból megmentett emlék, őszi rózsák maradnak e szép csendben, Békességet adj Uram a földnek, és békességes Hozzád fordulást.”

Ilyen békességet kívánt a Szociális Központnak, a klub minden tagjának, minden idős embernek.

Az ünnep hangulatát kultúr műsor emelte. A Rákóczi utcai óvodások kis koszorúja – lelkes és kedves mosolyú óvónői segédletével – énekes, táncos szerepléssel, sváb versikével szórakoztattak. A Szakmunkástanuló Iskola diákjai verseket mondtak. A műsor és a vidámság csúcsát Ligeti Éva művésznő igen szellemes, humoros műsora tetézte, Gordos Dénes műsora, énekszámai hasonló művészi élményt nyújtottak a népes és vidám ünneplő közönségnek. Mint résztvevő, csak elismeréssel tudnám méltatni az ünneplést – a közönségtől hallottak szerint –, a műsor rendkívül sikeres volt, mindenki jól mulatott.

Szerkesztő

Pilisvörösvár Községgondnoksága

a 10. sz. út

17. km-jelzésénél lévő

telephelyén közös hasznosításra felajánl vagy bérbe ad

– 3200 m²-es területet,

– 150 m²-es műhelyt,

– 180 m² iroda-, étkezdei és

szociális helyiséget.

Az épület és a műhely színvonalas kivitelű, központi fűtéssel (gáz), 66 kVA teljesítményű energiával, portaszolgáltatással, telefonnal ellátott.

A pályázathoz:

a tevékenység és a javasolt bérleti feltételek megjelölését kérjük.

Határidő:

1993. október 15.

Pilisvörösvár, Budai u. 20.

Tel.: 26/330-398

Der Berufswunsch

„Na, was willst denn du amol werd'n, wenns d' groß bist?” fragt der Michl-Vetter, der Dorfpolizist, den kleinen Matz, der vor ihm steht und den glänzenden Säbel, den der Michl-Vetter umgeschnallt hatte, betrachtete. „Das weiß i jetzt no net”, sagt drauf der Matz. „Ja, willst du dann vielleicht auch Polizist werd'n?” Da sagt der Matz: „Naa, i net, aber mei' Bruder, der Faulpelz.”

Na, mi leszel, ha nagy leszel?” kérdezi Móríckát Miska bá', a közrendőr. Móricka méregeti Miska bá' csillogó kardját, majd kiböki: „Még nem tudom”. Miska bá' kapacitálja: „Hát nem akarsz rendőr lenni?” Erre Móricka: „Én nem, de a bátyám, az a világ lustája igen”.

EGYHÁZ – ERKÖLCSI ÍRÁSOK

Újulatok meg lélekben . . .

Évek óta megrendezik a nagymarosi találkozót a fiatalok részvételével. Egyházközségünkben is évenként többen vesznek részt ezen. Ezen az ősz találkozón is ott leszünk.

Mire ezek a sorok kezükbe kerülnek, már a találkozás után vagyunk, de ez a meghívó, annyira gazdag és sokatmondó, hogy érdemes újra meg újra átolvasni, részleteit átgondolni, buzdításait megvalósítani.

Olvassuk azzal a szándékkal, hogy Krisztus evangéliumának útján járunk.

Nagymarosi levél

Minden Krisztust követő közösségnek
1993 őszén

1974-ben a karizmatikus mozgalom képviselői Jeruzsálemben találkoztak. Ott mondotta Mayor Taylor a következőket: Látomásomban egy tengert láttam, melyben a halak nem úszkálhattak szabadon. Fenéig érő betonfalak rekeszekre osztották a tengert és fogságban tartották a halakat. Az egyik rekeszben úsztak a katolikus halak, a másikban az ortodoxok, a harmadikban a protestánsok, metodisták, pünkösdisták és így tovább . . . Ennek láttán így szóltam Jézushoz: Uram, nézd a szegény halakat, a Te keresztényeidet! A betonfalak megfosztják szabadságuktól, elkülönítik őket egymástól. Mivel egymást nem ismerik, azt hiszik, ők birtokolják az igaz hitet. Az egységet teremtő szeretetről prédikálnak, de reménytelenül távol vannak egymástól. Mindez visszatetszést szül azokban a halakban, amelyek a falakon kívül úszkálnak.

Az Úr válasza rövid és egyszerű: Meg kell emelni a víz szintjét. Feljebb, közelebb az evangélium szeretetprogramjához.”

EGY SZÍV EGY LÉLEK LEGYETEK!

„Egy szív – egy lélek...”?! Hogyan kerül ez ide és mit jelent?

Ha most jöttök először találkozónkra, akkor szeretnénk hírül adni Nektek, hogy néhány év óta Nagymaroson az Egyházzal beszélgetünk. Ha már többször voltatok ott velünk, akkor emlékeztetünk, hogy az Egyház az a hely, amelyben Jézus Krisztus erejében valóban egy szív – egy lélek lehetünk. Az Egyház ezért a reménység

jele és forrása korunknak – és személy szerint nekünk is!

Egy évvel ezelőtt azt hallottuk: „Meghív az Isten” – hogy közösségben legyünk Vele. Május óta kipróbáltuk. „Küld az Isten, hogy közösséget teremtsünk” – hogy Vele és Általa és Benne közösséget építsünk. Most ennek az összetartozásnak a lelkét, mint az ősegyház örökségét szeretnénk megélni: „A hívek egy szív, egy lélek voltak . . . és a közösség egyre többeket vonzott.” (Háromszor is megtalálhatod ezt a tanúságtételt az ApCsel elején”, 42-27., 4,32-37., 5,12-14.) Az Úr Jézus ezt így magyarázta meg nekünk: „Arról ismerjük meg az emberek, hogy enyéim vagytok, mert úgy szeretitek egymást, ahogyan én szeretlek titeket.”

Milyen a valóságban ez az „Úgy szeretitek egymást”? (V.ö. Jn. 15,12) Próbáljátok meg a válaszul felvázolt három pontot a találkozó előtti három héten át átgondolni és aszerint élni.

1. Ha közvetlen környezetekre gondolsz, a családra, amelyből vagy/és amelyben élsz, lehet, hogy nem érzed magad mindig Názáretben. Talán néha gondot okoznak Neked hozzátartozóid, s te is bánatot okozol nekik. Pedig szívesen lennétek egy szív, egy lélek . . .

– Talán többe kellene egymás szemébe néznetek, mint egymás zsebében (pénztárcájában) keresgélnetek . . .

– Vajon ismered-e, elismered-e szüleid, testvéreid valódi értékeit? Nem mindegy, hogy csak a hasonlóságokat szereted bennük, vagy a másságukat is.

– A legnehezebb a mindennapban megélni a közösséget azokkal, akikkel mindennap együtt vagy . . . De éppen ez a mindennapi szülői törődés tud visszahívni még tévutairól is, amikor mások már eltaszítottak . . .

Jézus fiatalságáról ennyit tudunk: „Hazatért velük . . . és engedelmeskedett nekik. Növekedett bölcsességben, korban, és kedvességben Isten és az emberek előtt” (V.ö. Lk.2,51.). Ő ezzel a példával szeret minket. Jól érted ezt?!

2. Ha arra a tágabb körre gondolsz, amelyhez hozzátartozol, s amely Hozzád tartozik: – barátaid, osztályod, hittan csoportod, közösség, egyházközség, házad és egyházad köre – lehet, hogy olykor elfogadod, mások bírálod . . .

– Lehet, hogy javait, segítségét, kultúráját fogyasztod, de a magadébol mindezt még nem adod? Csak kapni akarsz, viszonzni még nem tudsz . . .

– Lehet, hogy már szeretnéd, ha szeretnél, ha másikkal jó lennél . . . de még félsz attól, hogy szeretetreméltó légy, hogy a másikkal elfogadható legyél.

– Tudsz-e meghallgatni, csodálkozni, felnőtnen is gyermeki maradni? Észreveszed-e olykor az ínséget? Meg lehet-e egy-egy kéréssel szólítani Téged?

– Sokszor csak némán hallgatsz, hogy beléd ne kössenek? Vagy túl hangos vagy, hogy el ne kötelezzenek?

Jézus „körüljárt jót téve”, hogy az Atya szeretetét irántunk kifejezze, és nevünkben megválaszolja. Nekünk is meg kell próbálnunk a másikat úgy szolgálni, hogy benne Isten terve valósuljon meg. „Egy szívvel-lélekkel” – nem holmi szép érzelmekkel, hangulatokkal valósítjuk ezt meg, hanem feladatvállaló tettekben, kemény helyzetekben is elkötelezetten, talpig kemény hűségben . . . Kevés a szívedre venni, ha válladra venni nem vagy „jó bolond”.

3. Ha a társadalmi–történelmi betonrekeszekre gondolsz, lehet, hogy elvben megemelnéd a víz szintjét, átjárhatóvá tennéd a népek, eszmék sokféleségét . . . De honnan az erő? Hogyan győződ a jót árasztani és mégsem elsodródni: Mihez méred a magasságot?

– Az „egy szív – egy lélek” egysége még nem jelenti azt, hogy a meglévő színeket szürkévé turmixoljuk . . . Mit leshetünk el a „másik rekesz” népétől?

– A közösség nem helyettesíti az egyént. Mindig a szentek, A Szentlélekben szíven ütöttek és a Krisztussal az Atyának magukat átadó emberek vitték előbbre a történelmet. Nem pusztán a társas együttléttől leszünk szentek, hanem a SZENTTEL való barátságunk erejében vagyunk közösségépítő emberek . . .

– Közösségben élnie kell az Isten-adta egyéniségnek, az igazság és szeretet hitének, a megbocsátás lelkének . . . Nálatok is?!

Jézus apostola ezt úgy tanusította: „Amit láttunk és hallottunk, azt nektek is hirdetjük . . . hogy ti is közösségben legyetek velünk. Mi ugyanis az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben. S ezért írjuk ezeket nektek, hogy örömünk teljes legyen.” (1.Jn.1,1-4.)

Bízunk abban, hogy egyre inkább „egy szív – egy lélek” vagytok az őszi nagymarosi találkozónk témájával, ajándékával. Várunk! Hogy feljebb, közelebb kerüljünk az evangélium szeretetprogramjához. Hogy örömünk teljes legyen . . .

I. Katolikus Ifjúsági Konferencia

A konferenciát '93. augusztus 29-31 között tartották Kismaroson. A meghívottak az ország minden tájáról érkeztek. Azokat hívták meg, akik az Egyházon belül az ifjúsággal foglalkoznak – papokat, világiakat egyaránt, kb. 300 főt. A pilisi medence is képviseltette magát 5 fővel. A fő téma az ifjúsági munka lehetősége és annak megszervezése. Az előadók közül párat említenék: Jelenits István piarista tartományfőnök, Barsi Balázs ferences novicius mester, Bíró László atya Pécsről.

Most Jelenits atya előadásáról szeretnék egy beszámolót írni.

Katolicitás – Történelmi áttekintések
A dunántúli karsztvizek állapota megromlott. Problémák a vízellátásban. Először a bányászat volt a fő szempont, később ökológiai problémát okozot. Mit kell csinálni – merült fel a kérdés. A bajokat kell megszüntetni. A bányákat be kell zárni. Az utak nem visszafelé vezetnek. Előre felé kell keresni az utat.

A fiatalok „feketén-fehéren” látják a dolgokat. A fiatal nem látja a konkrét dolog szövevényeit. Ezért leegyszerűsítve dönt: bánya bezárás. Nem látja az ebből keletkező feszültségeket, problémákat, pl. munkanélküliség. De a fiatalok ezt a mentalitást kinövik, átlépnek rajta. A fiataloknak időt kell hagyni a kinövéshez, mert ha nem, akkor megmarad a „fekete-fehér” gondolkodás. Akkor nem az igazságot, a békét keresi, hanem az ellenséget.

Történelmi háttér felvázolása:

A két háború közötti Magyarországon az ifjúsági életben megújulás, gazdagság figyelhető meg. Komolyan vették a fiatalok megnyilvánulásait. Új lehetőséget kerestek. A fiatalokban látták a jövőt. A lelkesedés kamaszos derűjével fogalmazták meg a dolgokat pl. cserkész, Kalot, Kalász. Minden korosztálynak szüksége van értékekre, amivel elkülöníti magát. Pl.: cserkész jelszavak, cserkész himnusz – vakmerőek, de reményt keltő.

A megújulás kettőtört, mert összeomlás következett helyette. Először a II. világháború, majd a 40 év kommunizmus. A katolikus ifjúsági szervezetek a jellemneveléssel és az önfe-

gyelmezéssel tudattalanul is felkészítették az ifjúságot testileg, lelkileg a háború nehézségeire.

A kommunizmus hangzatos jelszavakkal akarta manipulálni az ifjúságot. Pl. „Holnapra megfordítjuk a világot!” Az ígérek vonzóak voltak, de mögötte egy diktatúra állt. A nemzeti értékeket elvették, lejáraták és hazuggá tették. Sokszor nem is tudatosan. Ezért az ifjúság kedvtelen és kiábrándult lett. '56 után kialakult egy nyíltan hazug társadalom. Ehhez próbáltak tömeget szerezni. Támadták a nemzeti dolgokat, az Egyházat. Eltorzították a keresztény értékeket. Így az Egyházból egy összetört, meggyötört, megcsúfolt és tájékozatlan csapat lett. Sokszor az Egyház vezetői sem tudtak mit tenni, csak hallgatni. A vallás háttérbe szorításával a fiatalság magára maradt. Azért a keresztény közösségek tovább éltek a föld alatt, a kockázatot felvállalva. Létrejött a katakomba Egyház. Így sok értéket átmentett, de vele párhuzamosan „kialakult egy egyoldalú szemléletmód.

A változásnak, átalakulásnak részesei vagyunk. Váratlanul ért bennünket. Nem mi változtattuk meg a helyzetet, hanem a megváltozott világban a mi helyzetünk is megváltozott. Azért sokmindent tett az ország ezért, de nem is annyira tudatosan. Ebben a megváltozott helyzetben kell utat találni. Egy baj van! Nem tudunk örülni a változásoknak. A környezet megváltozott, de mi magunk nem. Tele vagyunk bűnnel, hibával, sérelmekkel, szorongással, gátlással és indulatokkal. A kialakult reflexek tovább élnek bennünk. Mi kellett Saulnak hogy Pál legyen? A damaszkuszi út! Ez egy benső átalakulás.

Ki kell lépni egyoldalúságunkból, és el kell fogadni mások egyoldalúságát.

Nem várhatunk rögtön változásra.

Pl. Hiroshima – az atombombának volt utóhatása is (pl.: fehérvérűség, bőrrák). Mi sem éltük át sérülés nélkül a 40 évet. Ezért nem a szakadékot kell növelni egymás között, hanem a kapcsolódási pontokat kell keresni.

Merre orientálódjunk??? Nyugathoz? Európát is megviselte az elmúlt 40 év. A kereszténység ott sem rózsásabb. Amíg keleten az ateizmus és a dikta-

túra, addig nyugaton a gyakorlati materializmus a fogyasztói társadalom tette tönkre az embert. Megdőböntött ott a dolgokhoz való negatív hozzáállás. Pl. Magyarországon több piarista novicius van mint nyugaton bármelyik országban; bezárják a szerzetesi iskolákat, itt pedig újak létesülnek (Vác). Ez egyébként a világegyház helyzete. Egyértelmű példát nem kaphatunk nyugatról. „Nekünk kell példát adni nyugatnak!” (János Pál P.) Azt megtanulhatjuk tőlük, hogy mit ne tegyünk.

Az embernek vissza kell térnie a gyökerekhez. Át kell értékelni múltunkat, ezért tanulmányozni kell. Nem ott folytatódik az élet ahol 40 éve abba maradt. Le kell tisztázni a múltunkat. Ezt bizta ránk az Úr! Ez kemény, hosszadalmas, szenvedéssel teli munka. Két dologtól kell óvakodni: „tisztetetlen kritika” és a „kritikátlan tisztelet” (Jungen). Amit elmarasztalunk, azt nem akarjuk tovább vinni, de az értéket ki kell szedni. Számvetést kell tartani, mint Robinson a szigeten. Mím van és mihez kezdek? Ezt meg kell tenni. Az ifjúságot csak „fekete-fehér” dolgokkal lehet megmozgatni. A tizenévesek közössége még nem érzi át az értékek fontosságát. A kamaszok között nem lehetünk kamaszok. Az evangélium nagyobb léptékű dolog. Jézus is meglett férfiakhoz szólt. A kerszténység nem lehet kamasz. Az evangélium hitelességével és felnőtt tudatossággal ott kell lenni közöttük. A szó komolyan vételére, a munka szeretetére, a biblia és ima szeretetére kell ráhangolni őket. A kamaszság átmeneti idő, felkészülés a felnőtté válásra. Mindenkinek a maga módján meg kell valósítania önmagát. Valami újat kell hozni, de a régiből át kell venni a jót. Amikor úgy érezzük nem tudunk semmit tenni, akkor imádkozni kell pl.: Szt. Mónika!!! Bízni kell a „mag erejében”! Ne legyünk gátjai növekedésnek! Ne féljünk gyengeségeinktől és ügyetlenségeinktől, mert az elvetett mag ezek ellenére meghozza a megfelelő termést.

„Az ifjúság a jövő záloga!” (II. János Pál).

Boros Zoltán káplán

Mértékadó becslések szerint körülbelül minden hetedik-tizedik honfitársunk szenved magas vérnyomás betegségben. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) adatai szerint a hipertóniák 50 %-át (nem elírás: a felét!) nem ismerték fel. Ugyanakkor a szív-érrendszeri betegségek okozzák az elhalálozások több mint 50 %-át (1990-ben Magyarországon 52 %-át) az alapvető kór többnyire a magas vérnyomás.

Sajnos, a hipertónia korai felismerése nem könnyű feladat.

Kezdetben ugyanis nem állandóan magas a vérnyomás, hanem csak időszakonként – más szóval ingadozik. Ezért van az, hogy gyakran normális vagy alacsony értéket mérnek – s egyéb vizsgálat nem történvén – nem derül ki a betegség. Ugyanakkor a hipertónia kezdetben vagy egyáltalán nem, vagy olyan enyhe panaszokat okoz, melyeknek a beteg nem tulajdonít jelentőséget. Gyakori megfigyelés, miszerint már a rögzült, szervi szövód-ményekkel is járó magas vérnyomás sem ad markáns tüneteket. Ezért gyakran csak a derült égből villámcsapásként jelentkező szívinfarktus, agyvérzés utal egyértelműen eredetére: a magas vérnyomásra. A betegség alatt-

A magas vérnyomás

tomossága tehát részben lassú, észrevétlen kifejlődésében, részben relatív tünetességében nyilvánul meg.

Mit lehet tenni felderítésére?

Elsősorban a vérnyomást rendszeresen mérni.

Ma már, amikor léteznek a 24 órás vérnyomásmérésre alkalmas eszközök, tudjuk, a vérnyomás nem állandó, hanem napszaki ingadozást mutat, épp úgy változik fizikai mint szellemi terhelésre. Ez természetes, hiszen a vérnyomás biztosítja részben szervezetünk alkalmazkodását a megváltozott körülményekhez. A vérnyomásmérés tehát egy adat csupán a folyton változó értékről. Ezért is célszerű minél gyakrabban mérni, s lehetőleg különböző napszakokban. A méretésnek kiemelt jelentősége van panaszok esetén: fejfájás (tompá tarkótáji, reggeli, lehajlásra fokozódó), szédülés (nem forgó jellegű, inkább bizonytalanság érzés), múló, enyhe látászavar.

Amennyiben hipertónia gyanú van, ezt belgyógyászati, szükség esetén kardiológiai kivizsgálás követi. Ilyenkor a

részletes kórelőzmény felvételén kívül fizikális vizsgálattal – a vérnyomás mérésén kívül – a szervezet egészéről (szív, tüdő, erek állapota, idegrendszer, hasi szervek stb.) is felvilágosítást kapunk. Ezt kiegészítik a laboratóriumi vizsgálatok (rizikófaktorok irányában is), a röntgen, az izotópos vese- és hasi ultrahang vizsgálat. A szív- és érrendszer állapotát speciális kardiológiai vizsgálatok mutatják. Igen fontos a szemfenék tükrözéses vizsgálata: az itt látható erek állapotából egyenes következtetés adódik a magas vérnyomás súlyosságára, előrehaladottságára.

A kivizsgált magas vérnyomás tartós kezelést és gyakorlatilag a beteg élete végéig tartó gondozást igényel (a közhiedelemmel ellentétben a hipertónia nem szűnik meg!) Ezért igen fontos a beteg és orvosának együttműködése épp az alattomosan kifejlődő szövód-mények megelőzése végett. Jó módszer az otthonra beszerzett vérnyomásmérő: célszerű felírni a több napszakban végzett vérnyomások eredményét, s 2–4 hetente szakorvossal konzultálni a legmegfelelőbb – egyéni kezelés megválasztására.

Mi újság az egészségügyben?

A Pilisvörösvár Önkormányzat szakorvosi Rendelőintézete az egyik leglátogatottabb intézménye a községnek. Évente mintegy 200.000 beteg fordul meg itt, ami azt jelenti, mintha minden lakos évente legalább 18–20 alkalommal megjelenne. A legforgalmasabb a háziorvosok rendelője, ahol egy évben 50.000 beteg jelenik meg, és mint mindannyian ismerik, nem ritka a 70-80-100 fős forgalom sem a háziorvosoknál. Sokan veszik igénybe, és gyakran sajnos súlyos balesetek kapcsán a sebészetet, magas az üzleti megbetegedések száma, és így a reumatológiai és a fizioterápiás forgalma is a felső határú kihasználtsághoz közeledik. Az itt fel nem sorolt rendelősek is sok beteget látnak el, ebből adódik, hogy a rendelőben naponta sok száz beteg fordul meg.

Mivel tudjuk betegeink ellátását segíteni? Sajnos a helyiségek kihasználtsága vagy átcsoportosítása már nem változtatható, de azok a szakrendelések, melyeknek erre lehetősége van kísérletet tesznek arra, hogy a betegeket meghatározott időre hívják vissza. Ebben az időpontban az ott ülő beteg behívásra kerül és ezzel az ő, vagy a többiek idejét kímélik. (Természetesen a heveny betegségben szenvedő beteg előrevétele megmarad.) Szeretnénk, ha betegeink egyenletesen, az egész rendelési időt szükség szerint igénybe-

véve jönnének a rendelőbe, így a nap egyes szakaszai nem válnának túlszűfoltá. Mód van arra továbbá, ha úgy gondolják, telefonon időpontot kérjenek az orvostól (A rendelési időket az újságban folyamatosan közölni fogjuk).

Biztosan olvasták már, hogy a szakrendelő szakrendeléseit csak akkor lehet felkeresni, ha a háziorvostól származó beutalóval rendelkeznek. Ez alól kivétel, minden sürgős eset, és beutaló nélkül is igénybe lehet venni a szemészet szemüvegrendelését, és bármikor a nőgyógyászatot. Az intézkedés hátterében az a társadalombiztosítási rendelkezés áll, hogy a társadalombiztosítás várhatóan nem fogja azt a szakellátást a rendelőnek kifizetni, amelyet beutaló nélkül tett.

A rendelő természetesen el fogja látni a beutaló nélkül érkezett beteget is, és annak költségét nem hárítja át a biztosított betegre, de a szakrendelő mint intézmény költségvetésének ezt a részét elveszíti. Kérjük hát betegeinket, hogy krónikus panaszaikkal elsősorban a háziorvosnál jelentkezni szíveskedjenek, aki megfelelő szakrendelésre irányítja a beteget.

Elindult a háziorvosok vállalkozóvá válása. Ez a beteg számára semmi különbséget nem jelent, ugyanúgy ingyenesen látják el mint eddig, de a háziorvos saját igénye szerint szaba-

don rendelkezik majd a saját körzete ellátására szolgáló társadalombiztosítási költségvetéssel, melynek nagyságát alapvetően a hozzá bejelentkezett betegek száma határozza meg. A vállalkozó orvos maga alkítja a műszergazdálkodást, és általában szabadkezet kap költségvetése bér- és egyéb jellegű felosztásában.

Útjára indult a betegek szabad kórházválasztása is. Az intézmény számára ugyan ki vannak jelölve azok a fekvőbetegintézmények, melyek felveszik betegeinket, de ha a beteg más kórházba kéri beutalását, és ezt a háziorvos az érintett kórház osztályos orvosával megbeszéli, semmi akadálya annak, hogy a beteg szabadon válassza meg azt az intézményt, ahol kezeltetni akarja magát.

Korlátozó intézkedések is életbe léptek, így pl. meghatározott a társadalombiztosítás által támogatott fürdőkezelések száma, továbbá nem adható utiköltségtérítési utalvány autóbussra, csak vasútra. Ezekről a betegeknek készséggel adnak felvilágosítást az osztályok dolgozói.

Remélem, hogy intézményünkben megforduló több százezer beteg gyógyultan és jó közérzettel tér vissza otthonába. Szervező intézkedéseink mind ezt segítik, reméljük mindannyiuk megelégedésére.

Dr. Sebes Gábor igazgató főorvos

Házunk tája Gyümölcsfák ültetése

„Aki fát ültet, bízik a jövőben” tartja a régi kertészmondás. S ez valóban így van, hiszen a gyümölcsfák évtizedekig maradnak ugyanazon a helyen, ezért a telepítés munkáit a gondos gazda fokozott figyelemmel készíti elő, illetve végzi.

Minden jó és rossz a faiskolából származik – mondta *Probocskai Endre* professzor úr.

Így a faiskolai lerakatból – ha csak lehetséges – vírusmentes szaporítóanyagot vásároljunk. Rosszul takarékoskodik az, aki megelégszik a másod- vagy harmadrendű oltványokkal. Az első osztályú szaporítóanyag gyorsabb kezdeti növekedést és fejlődést biztosít!

Az első osztályú oltvány jelzése piros (ez a törzsükre festett jelzésszín), de jelzi a minőséget az áru törzsén lévő árucimke is. A koronavesszők száma legalább négy és egyenként minimum harminc centiméter hosszúak, arányos elhelyezkedésűek. Az oltvány gyökérzetét legalább négy egészséges és ép, nyolcvan centiméter összhosszúságot meghaladó gyökér alkotja. A gyökérnyak felett 30 cm magasságban mérve a törzsmagasság minimum 12 mm legyen.

A II. osztályú koronás oltvány sárga jelzésű, s az előzőtől abban különbözik, hogy 3 négyzetcentiméternyi mechanikai sérülések beforrott nyoma látható. Kisebb törzsgörbület még elfogadható. Törzsmagasság alapján elkülöníthetünk közepes törzsű (jele: kt), méretei 90–120 cm; alacsony törzsű (jele: at), méretei: 50–60 cm, nagyságrendbe tartozó koronás oltványokat. Ha suhángot vásárolunk (visszavágás nélkül nevelt gyümölcsfa-

oltvány), úgy az első osztályú áru kék jelzésű. Gyökérzete a koronás oltványokéhoz hasonló, legalább 10 mm, törzshosszúsága 110–140 cm.

A gondos gazda – ha teheti – a talajt 60 cm mélyen megforgatja. Ha erre nincs lehetőség, akkor megfelelő nagyságú gödröket kell ásni. Az ültetőgödör 120x120x70 cm legyen. Mielőtt a gödrök kiásásához kezdenénk, ki kell jelölnünk a fák helyét.

(A gödör ásásakor a felső 20 cm-es feltalajt képező talajréteget a gödörtől jobbra s az altalajt balra rakjuk. Később a feltalaj kerüljön alulra és az altalaj felülre, mert úgy jobb lesz a gyökerek fejlődése!)

A szaporítóanyagot – az oltványokat – ültetés előtt „szívas-

suk meg”, tegyük néhány órára vízbe. A fácskák gyökérzetét metsszük meg, de csak a roncsolt, sérült részeket vágjuk vissza simametszlapra. Az ültetés megkezdése előtt az oltványok gyökérzetét agyagból és vízből készített, s trikórfon tartalmú rovarölő szerrel kiegészített (mely pajorölő hatással rendelkezik), s előírásos töménységű, például UNITRON 40 esetében 0,2%-os pépbe mártjuk. Majd az ültetőgödörben a gyökeret porhanyós földdel befedjük. Az oltványok ugyanolyan mélységbe kerüljenek, mint a gyökérzetük előzőleg a faiskolában volt. A nyúlkár megelőzése érdekében a fák törzsét dróthálóval, vagy műanyag törzsvédő hengerrel „borítsuk be”.

Kopré József Szüret után

*Édes mustot ereszt a csap,
telik a nagyhasú hordó –
Vérszínű szőlőlé csorog:
kadarka, húsos oportó.*

*Csattog a prés, csobog a lé,
friss hab szisszen a kádon.
Darázs döng mézízű dalt
egy csorbult üvegpháron.*

*Pihen a puttony, a vödör,
tőtike kortyolva kottyan.
Szőlőfürt dagad a kádban
sárszínű, szürke habokban –*

*Egy fordulat, vísít a csap,
kiszikkadt torka dagad már
Habot túr a hordó szája –
s a kád alatt guggol a sajtár...*

A bőrből készült ruhaneműk ápolása

Az alapkiindulás kettős: Milyen cserzési eljárással készült a bőrnemű és milyen a felhasználás módja. A cserzésnek két fő iránya van. A csersavas – legtöbbször „gödör” – cserzés és a krómos – legtöbbször „hordó” – cserzés. Ez utóbbi eljárással készült termékeket szokta a köznyelv „száraz bőröknek” nevezni. A cserzési eljárások a nyers bőr fehérje anyagát átalakítják „kicsapják”. Hasonlóan, mint a főzés a tojásfehérjét, vagy az „oltó” vagy valamilyen sav a tej fehérjeit. A természetes tejtatásnál a tejcukor elerjedése után keletkező savak csapják ki a tej fehérjeit.

A bőrök ápolása, egyrészt a bőr természetes zsiradékainak megővését, esetleg visszapótlását, ezáltal puhaságának megőrzését, másrészt felületének fényezését valósítja meg. A különféle „cipőkrémek”, még a lekopó festéket is igyekeznek megújítani. A legjobb, és ezért legdrágább bőrápoló krémek, méhviasszoknak, növényi viaszokkal (karnauba és kandelilla) történő keményítése és terpentinnel, mint oldószernek a felhasználásával készülnek. A forgalomban lévők, „földviaszok” (ozokerit-montánviasz) felhasználásával és lakkbenzinnek, mint oldószernek az alkalmazásával – különféle kátrányfestékek hozzáadásával – készülnek. Ezek sajnos nem „bőrrokon” anyagok, így a bőr élettartamát csökkentik. Ezt

ellensúlyozhatjuk, ha – amikor hónapokra eltesszük – cipőnket, bőrkabátunkat – igen vékonyan és puha ruhával – a legjobb a flanelrongy – babakrémmel bekenjük. A bekenés igen vékony legyen, hogy a bőr beszívja, mert a vastagon bekent bőrt később igen nehéz kifényesíteni.

Nem fényesíthető bőrneműk ápolása: sítbakancsok, kirándulócipők, gyeplőszíjak, fordított bőrcsizmák, kutya nyakörvek, hosszabb időre eltett bőrkabátok, legjobb – puhántartó – ápolószere az 1 : 1 arányban összekevert paraffinolaj – csukamájolaj keveréke. (Valamikor az uradalmakban „Ferkóolaj” néven – esetleg némileg megfestve – került a bakancsok, gazdasági bőrszerszámok puhán tartására, vízállóságára felhasználásra) A csukamájolaj jellegzetes szagú, ezért csak akkor használhatjuk, ha a bőrárut legalább fél évig nem használjuk. Bakancs, fordított bőrcsizma, gyeplőszíj esetén ez nem szempont. Az ú. n. „lóbőr” és mappabőr kabátokat azonban csak tavasszal kenhetjük be vékonyan ezzel a bőrrokon anyaggal, hogy az őszi szezonra a szag elmúljon.

Szarvasbőr kesztyűket langyos szappanos vízben mossuk ki és amikor tiszták, alaposan beszappanozva – lehetőleg formára húzva – árnyékban, sugárzó hőtől óvva szárítsuk.

A bőrkabátok, bőrruhák „újrafestése”

nem ajánlható. T. i. a már megkopott festék leoldása, erősen megviseli a bőryanagot. Célszerűbb tudomásul venni a bőrkabát akkor elegáns, ha már egy kicsit látszik rajta a használat. (Ez bizonyítja, tulajdonosa már régebben is olyan helyzetben volt, hogy „megengedhette” magának a bőrkabát luxusát. (Tartózkodjunk a „disznóbőr” kabát vételétől. Ez a durva rostú – megismerhetjük a hármásával álló serték helyéről – kidolgozása „antilop jellegű” és igen hamar csúnyán „szalonnásodik”. Kesztyűnek megfelel, mert béleletlenül is meleg. Mint kesztyű, ápolást nem igényel.)

A nadrágszíjakat, derékszíjakat, néha vékonyan – lehetőleg amikor egy-két hétig nem használjuk – babakrémmel kenjük át a színükön. Ha közben a rongyot váltjuk, úgy a tisztítás is megoldódik.

Fordított bőrcsizmák, – ha van megfelelő sámfa hozzá – kipróbált ápolása, marhafaggyút lóbordával – nagy türelemmel és időt rászánva – beledörzsöltek, úgy a fejébe, mint a szárába, lehetőleg a teljes simaság eléréséig. Ezt tették régebben a huszároknál.

Hóletől, esőtől átázott bőrneműt lassan és óvatosan szárítsuk, és csak utána kezeljük, a megadott módon.

Tisztelettel:

Dr. Bokai Bátor

Állok a zebrán . . .

(A gyalogos átkelőhelyek létesítése kapcsán merül fel) . . . Állok a zebra előtt, és jogaimon gondolkodom, . . . igen, nekem van elsőbbségem, persze csak akkor, ha az autósok is kegyeskednek ezt elismerni. Állok, álldogálok, mellettem már több sorstársammal, akik szintén jogaikról gondolkodnak. Azon, hogy szabad-e az embert mozgásában korlátozni. De hát mit csináljak, mit tehetek? Jönnek az autók sorban egymás után, milliós márkák, Trabant is néha, én nem merem mozgásukat korlátozni, ha én lépnék egyet, nekik fékezni kellene, megmondanák nekem a magamét, hová, melyik állatkertbe

való vagyok, vagy édesanyámra emlékeztetnének? Hiszen nekem könnyebb, én csak a szemközti boltba szeretnék átmenni, ők még messzebbre törekednek. Merev előre nyaktartással ülnek a vezetői, sebességüket dehogyis korlátoznák, hogyisne, akkor mi átkelői elszemtelenednének, hát bizony nevelni kell minket.

Hömpölyög az autós áradat, hogy ott a zebra, csíkocská, tábla, meg valami 40 km egy kerek valamiben, nem számít, 50 km, KRESZ, kultúra? Az bizony nyet! Már-már azon kezdek gondolkodni, mi lenne, ha néha itt bújna a fatörzs mögött a trafipaxos (rendőr), és milyen jól

keresne ha, de ilyen nincs soha, széles ez utcában . . . de végre jön egy csodálatos kocsi, egy még csodálatosabb, barátságosan intő vezetőjével, megáll a kocsi . . . én elindul(nék), de a másik sávon újból rohanó autók, amelyek nem állnak meg. Visszahúzó előrenyújtott lábam és tovább gondolkodom. Milyen jó is, hogy ez a csíkos itt van és tovább várok, no majd máskor sikerül . . . Vagy talán másképp kellene?

((Feljegyzés a most még csak két zebra előtt, a Halmschlágernél vagy a Büfénél)

Névtelen novella

Felsírt mellette a gyermek, ijedten tapogatta, jaj, megint vizes szegényke, és biztosan fázik. Úgy is volt. Persze a szalmazsák is vizes, megint hallgatni kell a házinéni zsörtölődését, pedig tudta, igaza volt, és még ő tartozik hálával, amiért befogadták a gyerekekkel. A házinéniék hárman voltak, három nő, nagymama, anya és a lánya, aki harminc felé járt, kilátástalan jövővel. A Goldberger gyárban dolgozott. Nem tudom ki volt a nyomorultabb, ők, vagy az anya a gyermekkel. Az ingyen konyháról hozták az ebédet. A nagymama vak volt, az anya nyomorék, a lány amit keresett, éppen elég volt a lakbérre, meg talán a tüzelőre és néha kenyérre. De lagalább volt otthonuk, összebújhattak esténként, együtt talán könnyebb volt elviselni a nyomort. Nincs mit tenni, felkelni és tenni amit még lehet ezért az aranyhajú kis hathónapos gyermekért, aki élete értelme és tragédiája volt. Felöltöztette a kisfiút és az ágyat úgy, ahogy lehetett megpróbálta rendbe tenni, aztán elindult a Nagyszombat utcai bölcsödébe. Oda vitte a gyermeket, már egy hónapja egyre nyugtalanabbul, mert a kicsi már nem volt olyan egészséges mint lennie kellett volna. Szombat délutántól – hétfő reggelig kiadták a bölcsödéből az élelmet, üvegben lezárva. Hiába rakosgatta hideg vízbe az üveget, a nagy melegben rendszerint megromlott. Ha odaadta a gyermeknek, kihányta, Úristen csak legalább teát főzhetne a kicsinek, de sem tea, sem tűz nincs. A néhai Kiskorona utcából vitte a gyermeket a bölcsödébe, délután négy óráig lehetett ott a gyermek. Azután a zsebében az utolsó négy

fillérrel nekivágott az útnak, a József téren, egy állasközüvetítő irodába, át a Margit hídon, a körúton, gyalog végig. Másfél óra oda, másfél óra vissza. Gondolta a négy filléren vesz egy zsemlét, ha sok vizet iszik rá, jól megdagad, egy ideig nem érzi a mardosó éhséget. És ez így ment egy hónapja már. Aznap még az idő is ellene volt, eleredt az eső, mintha dézsából ömlött volna. Behúzódott egy kapu alá, arra várt, hogy talán lecsendesedik az idő. Amint ott várakozott gondolataiba merülve, mint egy ázott kis cica behúzódott mellé egy sápadt kisfiú, lehetett 6–7 éves, nagyon fázott, hiába volt nyár. Egymásra néztek, szemük némán is értette egymást, de a kisfiú mégis megszólalt. – Néni kérem olyan nagyon éhes vagyok. És akkor a sajátjára gondolt, Istenem ez lesz az ő sorsa is? Végigfutott a gondolataiban az eddigi tragikus, rongyos kis élete, mikor már azt hitte meg kell hálnia, mert nem lehet hogy így éljen. Hiába próbált bármit tanulni, dolgozni, ott volt a mostoha apa, aki miatt tizenkét évesen kenyeret kellett keressen magának. Ez nem is lett volna baj, dolgozni áldott Édesanyja mellett megtanult hamar, de mindig hol az iskolából, vagy ahol dolgozott, elrángigálta haza. Aztán úgy hozta a sors, hogy azt gondolta minden mindegy úgy is. Mikor rájött, hogy gyermeket vár, azt hitte rászakad az ég. Akitől a baj megesett, és akit nem is szeretett, csak jó volt hozzá, és olyan jó volt érezni valakinek a melegségét, hát most megtudta, hogy még egy ember sincs akibe ne lenne gonoszság. Az úriembernek pénze volt, amit orvosra kínált, hát itt volt az

örület, amit nem tudott elviselni, és távol az otthontól, az édesanyjától meg akart halni. Nem sikerült, megmentették az életét. És most itt vannak a kapu alatt egy kisfiú és ő; egy éhes gyermek. Odaadta a négy fillért, az utolsót. Az eső elállt és ő ment tovább, hátha ma sikerül munkát találnia. És mint mindennap, mikor megtudták, hogy van egy gyermeke, az állást nem kapta meg. Elindult hát a kilátástalan visszavezető úton. Amíg a szállásadó nénihez ért ezer féle megoldáson törte a fejét, de az éhező gyermek tekintete nem hagyta el. Döntött, meg kell kapaszkodnia az egyetlen szalmazsálban, ami még talán az életét jelentette a gyermeke és saját maga számára. Hazament a szállásra, az éhség és a meleg teljesen elvette erejét. Nem talált otthon senkit. Észrevette, hogy az edényt, amiben az ingyen konyháról hordták az ebédet, nem mosták még el. Szégyentelenül kikotorta a maradékot, ivott rá egy nagy bögre vizet, aztán elindult a bölcsödébe a gyermekért. A visszavezető út már a Margit kórházba vitte, a reménység felé. És nem csalódott. Második anyja a Diagonisza Margit testvér, aki ismerte élete történetét, rövid beszélgetés után futott az igazgató főorvoshoz, telefon ide, telefon oda, a gyermek orvosi kézbe került. Az anya pedig hosszú hónapok után először hajtott nyugodtan álomra a fejét egy kórházi ágyon a Margit kórházban. Félálomban még érezte, hogy valaki betakarta óvatosan, és végigsimította elgyötört arcát. A dátum pedig 1939.

Mihályfi Béláné

A Pilisvörösvári Nyugdíjas Klub vendégei voltak . . .

Szeptember 17-én látogattak hozzánk – az elmúlt évhez hasonlóan –, partnerközségünk Gröbenzell veteránjai.

45 fő érkezett, legtöbbjüket már ismerősként fogadták a pilisvörösvári nyugdíjasok, így nem volt nehéz az elhelyezésük.

A kétnapos itt-tartózkodás programja előzetes egyeztetés és megbeszélés alapján került megszervezésre.

Szombaton délelőtt ünnepélyes keretek között – Botzheim István polgármester úr jelenlétében – került sor a temetőben felállított emléktábla avatására és a katonai emlékmű koszorúzására, mellyel tisztelettel adóztak a II. Világháborúban elesett és a pilisvörösvári temetőben fekvő német és magyar katonák emlékének. A közös ebéd után elkísértük vendégeinket az augusztus 16-án felavatott falumúzeumba, ahol Gromon Andrásné a Hagyományőrző Egyesület elnöke és segítői fogadtak bennünket. Nagyon tetszett a szépen helyreállított falumúzeum épülete, gyönyörködtek a sokévi gyűjtőmunkával berendezett belső helyiségekben. Megcsodálták a régi bútorokat, ruhákat, felszerelési tárgyakat, a régmúltat idéző fényképeket. Egy-két pohár sör mellett hosszan és kiadósan beszélgettünk a tágas és árnyas uvdaron szüleinek, nagyszüleinek életéről, munkájáról, szokásairól.

Délután 6 órakor már ismét együtt voltunk a Községi Ház nagytermében, ahol sramlizene fogadta a Nyugdíjas Klub tagjait és a vendégeket egyaránt. Rövid köszöntő és ajándékok átadása után megkezdődött a tánc. Több mint kétszáz résztvevő nagyon jó hangulatban töltötte az estét.

Vasárnap résztvettünk a német nagymisén, majd ebéd után Budapestre utaztunk.

A Rákoskeresztúri Új Köztemetőben meglátogattuk a katonai sírköveket, ahol kegyeleti megemlékezés-sel koszorút helyeztek el, tisztelegve az elesettek emlékének.

A városnézés útvonala ezúttal: a Hősök terén, Citadella, a Budai Vár és környéke, a Mátyás templom, Halászbástya stb.

Legtöbbjük már járt hazánkban, így jártak már Budapesten is, azonban úgy érzem Budapest szépségét, panorámáját most is megcsodálták vendégeink.

A késő délutáni órákban érkezett

vissza az autóbusz.

Hétfőn reggel 8 órakor a csoport érzékeny, de vidám hangulatú búcsúzkodás után hazaindult Németországba.

A Nyugdíjas Klub vezetősége és tagsága mindent megtett annak érdekében, hogy vendégeinknek a tervezett programot sikerüljön megvalósítani és jól érezzék magukat. Minden közreműködőnek a segítségét ezúton szeretném megköszönni!

Krammer Jánosné
a Nyugdíjas Klub elnöke

Nyugdíjas élete

Nem lesz többé nekem zsarnokom az óra
Nem pislogok a nagy mutatóra
Nem is számolgom, mikor és hányat
És nem kell otthagynom a jó meleg ágyat.

Csak akkor kelek fel, amikor jólesik,
Az egész ház népe kívánságom lesi
Etetnek, itatnak, vakarják a hátamat
Ezt a boldog időt, jaj de nagyon vártam,

Rám virradt az első nyugalomnak napja
Feleségem így szólt, hallja e kend Apja,
Reám villasztotta gyanusan a szemét
Jogosan igénylem a fele segítségét.

Elvégre ezt nekem esküvel fogadta
Dehát, amíg szolgált, nem volt foganatja
Már egy kis segítség énram is rámfér
Meglátja, nem lesz sok, hiszen most már ráér.

Hej amikor még én szolgálatban voltam,
Még a papucsot is az ágyamhoz hozták,
De most keservesen változott a szöveg
Hiszen most már ráér, csinálja az öreg.

Éjjel ha a cica elnyügi magát,
Igy szól az Anyukám, itten van a babád
Bocsásd ki öregem, várd is meg, te nem félsz,
Majd aztán pihenhetsz, hiszen most már ráérsz.

Tittenberger I.

PILISTEX

MINDENT EGY HELYEN!

Textíliák, jogging- és pólóanyagok,
pamutkelmék, egyéb méterárúk, kellékek,
napi és tartós élelmiszer-cikkek, háztartási vegyiárúk
NAGY VÁLASZTÉKBAN!

SINGER varrógépek!
BURDA szabásminták!

Viszonteladóknak, készítőknak nagykereskedelmi áron minden,
ami textília!

Pilisvörösvár, Fő út 117-119. Telefon: 330-372 és 330-369.

PILISTEX

M Á R F E S T É K I S !

Tájékoztatjuk kedves vásárlóinkat, hogy a
PILISTEX

megnyitotta a fenti címen festéküzletét.

Iparosoknak nagykereskedelmi áron
(10% kedvezmény) árusítunk.

PILISTEX

ÚJDONSÁG AZ AUTÓFÉNYEZÉSBEN!!!

Autójára az új csodafesték

az „R-M”
Amerikából.

10 perc alatt bármilyen színt kikeverünk,
ha tudja kocsijának évjáratát, színekódját, vagy bemutatja kocsiját.
Pilisvörösvár, Fő út 117-119. Tel.: 330-369, 330-372

„Pilisvörösvár Ma” a nagyközség lapja, megjelenik havonta.

Felelős kiadó: Botzheim István

Felelős szerkesztő: dr. Havasi László; Pilisvörösvár, Szent Erzsébet u. 14.

Nyomdai előkészítés: Nógrády Attila, Pilisvörösvár, Fő út 47. Tel.: 06-26/330-170.

Nyomás: Karcagi Nyomda Kft., Karcag